

סוכה פרק ראשון סוכה

יה.

עין משפט
נר מצוה

קבו א מיי פ"ה מהלכות
סוכה הלכה כ' טו"ט ע"ב
א"ח סימן תלכ סעיף ג'
קבו ב מיי פ"ז מהל'
שבת הלכה כד
טו"ט ע"ב א"ח סימן טקג
סעיף לא:
קבו ג מיי פ"ז מהל'
טומאת מת הלכה א
סג עשין ללא:
קבו ד ה מיי פ"ד
מהלכות סוכה הל'
ט ט סג עשין גמ טו"ט ע"ב
א"ח סימן תל סעיף ח:

רבינו חננאל (המשך)
גבוי אם יש בין בותל
למטה ד' אמות פסולה,
שמינה ד' אמות פסולה
הא פחות מ' כשרה,
וזוהו אחד מן המחיצות
והיא דופן עקומה דקימא
לן הלכה למשה מסיני
אליבא ד' מאיר. וכוון
שהיא ג' אמות ושליש
מהאי גיסא, וג' אמות
ושליש מהאי גיסא, וסבך
כשר באמצע ח' טפחים
שחן שיעור סוכה, ורואין
כאלו הן שני פסלין (הן)
שחן באמצע היא הסוכה,
ואילו הנסרים והפסלין
מזה הצד מזה הצד
חשיבין כרפנות, ודנין
אותן כאלו כרופן עקומה,
לפיכך היא הסוכה כשרה.
בירושלמי אהו מפורש
בירושלמי ר' לוי בשם
ר' חמא בר' חנינא,
כתיב וטבל על הארץ
את הפרוכת מיכן שהדופן
קרוי סכך, ומיכן שעושיין
דפנות כדבר שמקבל
טומאה, כגון הפרוכת
שהיא דופן, ואפילו דופן
מקצתו עומד ומקצתו
עקום נקרא דופן, וראיה
לה הפרוכת, וכשר הוא.
ומפני מה אמרו ח' אמות
כרובהו, וכן המקרה סוכתו
בשפודין או בארובות
המטה כענין הזה, בהא
מוקמינן להו, בדופן
עקומה, כבית שפנתח
וכשרה המוקפת אכסדרה,
כן סוכה המוקפת בדברים
שאין מסבכין בהן, כגון
השפודין וארובות המטה
וכיוצא בהן. אויר פחות
מג' טפחים בצדדין,
אמרין ללבוז דמי, כדנתן
הרחיק את הסוכה ג'
טפחים מן הדפנות פסולה
אמרין מג' אמות
ללבוז דמי וכשרה. אויר
פחות מג' באמצע, פליגי
בהו ב' ר' אחא ורבינא, חד
אמר יש ללבוז באמצע
גמר לה מקורה נ"א:
שחן שחן קורות אחת
יוצאה מכותל זה ואחת
מכותל זה, ורבינא נוגעת
זו אל זו, אם יש ביניהן
פחות פחות מג' טפחים
אין צריך להביא קורה
אחרת, דאמרין דפחות
מג' ללבוז דמי, שלשה
צריך להביא קורה אחרת
עליהם, לתסות הפתוח
שביניהן. והחילוק דוחה
שאני קורה דמרבנן היא,
אבל סוכה שהיא מן
התורה לא אמרין בה
לבוז באמצע. דנתן ארובה
בתוך הבית ובה פותח
טומאה בבית כנגד
פניה, וטומאה כנגד

אין לבד באמצע. היינו למעלה דלפנות מכשירין לעיל (דף יז).
קנה קנה פחות מג' ומקורת מצוי פריך שפיר דהיינו נמי
למעלה ופריך זין למחן דלמך פ"ק דעירובין (דף יז): קורה משום
היכרא זין למחן דלמך משום מחילה ו"ח"א חס אין ללבוז בלמעט א"כ
ללמך מרובה מחמתה תיפסל עד
שמהא מכוסה יפה ומעובה מנין בית
שלא יהא זבה נקב לאו פרכא היא
דהכא מיירי כשהאזיר מהלך על פני
כולה וצסיכך נחלקו לשנים והא דאין
סכך פסול פוסל פחות מארבעה
ואע"ג דאין ללבוז בלמעט לא דמי
לאזיר דהא מה נפשך יתר משלשה
הרי ילא מתורת ללבוז ואפילו הכי
אינו פוסל לפי שאינו חסוד להיות
חוץ ומפסיק צינתיס:

אין בארובה פותח טפח טומאה
בבית כנגד ארובה טהור
טומאה כנגד ארובה כל הבית כולו
טהור. צסיפא גרסינן כי רישא
וצדדיס אחרים יש ציניס חילוק
במסקת אהליות פרכ' והכא לא מיימי
לה כולה שדך הגמרא לקרר משניות
של סדר טהרות:

סיבך על גבי אכסדרה שיש לה
פצימין. אכסדרה פירש
צקונטרס (לעיל דף יז). חלך המוקפת
אכסדרה חלך זו מוקפת צמיס
ופתוחים לה סביב משלש רוחות ולפני
הצמיס עשוין לאכסדרות סביב לג'
ר' חמא בר' חנינא,
כתיב וטבל על הארץ
את הפרוכת מיכן שהדופן
קרוי סכך, ומיכן שעושיין
דפנות כדבר שמקבל
טומאה, כגון הפרוכת
שהיא דופן, ואפילו דופן
מקצתו עומד ומקצתו
עקום נקרא דופן, וראיה
לה הפרוכת, וכשר הוא.
ומפני מה אמרו ח' אמות
כרובהו, וכן המקרה סוכתו
בשפודין או בארובות
המטה כענין הזה, בהא
מוקמינן להו, בדופן
עקומה, כבית שפנתח
וכשרה המוקפת אכסדרה,
כן סוכה המוקפת בדברים
שאין מסבכין בהן, כגון
השפודין וארובות המטה
וכיוצא בהן. אויר פחות
מג' טפחים בצדדין,
אמרין ללבוז דמי, כדנתן
הרחיק את הסוכה ג'
טפחים מן הדפנות פסולה
אמרין מג' אמות
ללבוז דמי וכשרה. אויר
פחות מג' באמצע, פליגי
בהו ב' ר' אחא ורבינא, חד
אמר יש ללבוז באמצע
גמר לה מקורה נ"א:
שחן שחן קורות אחת
יוצאה מכותל זה ואחת
מכותל זה, ורבינא נוגעת
זו אל זו, אם יש ביניהן
פחות פחות מג' טפחים
אין צריך להביא קורה
אחרת, דאמרין דפחות
מג' ללבוז דמי, שלשה
צריך להביא קורה אחרת
עליהם, לתסות הפתוח
שביניהן. והחילוק דוחה
שאני קורה דמרבנן היא,
אבל סוכה שהיא מן
התורה לא אמרין בה
לבוז באמצע. דנתן ארובה
בתוך הבית ובה פותח
טומאה בבית כנגד
פניה, וטומאה כנגד

זכין ואשים זכין ד' נמי קאי: אמאי כשרה. ככל אחת מהנסרים
שיש שיעור לפסל היכא דליכא למישרייה צדופן עקומה וזו כולה
מנובללת זכין ואם גדולה היא אומס שחון לארבע אמות פסולות
זה: שאין זה אלא שמונה אמות מלומאום. לא פחות ולא יותר
שהן ארבעים ושמונה טפחים וכגון
שהחמיל זה מנ' לדידה דיהב נסר
כרישא והדר פסל ונסר ופסל ונסר
ופסל מהאי גיסא הרי כ"ד טפחים
הרי סיכך עד אלמענה וחוזר ומתחיל
מלמדה השני ועושה כמו כן והוה להו
שני פסלים בלמעט דליכא הכשר
סוכה והרי ח' טפחים הן הלכך
כשרה על ידי אותן שני פסלים ותחת
הנסרים לא יישן והסוכה אינה נפסלת
זכין דלמרי' דופן עקומה עד הפסלים
האלמנעיס דהא פחות מארבע אמות
הוא. ו"ח"א צנסריס ופסלים הפחותים
מד' לא מתכשרא צנסיס האלמנעיס
דזימנין דליכא הכשר סוכה ולרבי
מאיר דלמך חף צשאין זכין ארבעה
אין מסככין זכין היכי מתכשר צשיס
זין נסר לנסר כמלא נסר היכא כולה
כשרה וזכין תחת הנסרים דהא ליכא
ד' דמקום אחד והיכא פסיל ר' מאיר
היכא דליכא תרתי צצדדי דקסצר
שני נסרים מנטרפים לארבעה: הוי
מיעוט. וכשרה ללא שיעור אויר יש
ולא שיעור סכך פסול יש: צסוכה
קטנה. שיעור מלומאום: צקניס הוי
מיעוט. דלמרינא ללבוז ואין כאן
אויר: צשפודין לא הוי מיעוט. ורף
על צב דלא מזה ולא מזה יש שיעור
לפסול מיהו כיון דליכא ג' טפחים
צצדדי דנפקי מהכשר סוכה חשיבי
צאפי נפשייהו ולא מנטרפין צדה
לאשלומה לשיעורא וליתיה לשיעורא
דסוכה: וסני מילי. לאזיר פחות מג'
ללבוז ואינו פוסל צסוכה: (ג) מן הלא.
דלמרינא הוי הוא ללבוז מן הדופן:
צלמעט. אויר צפחות מג' שלא
כסמונ' לדופן: קורה היולא. להמיר
המזוי ונתונה על רוח פתח המזוי
מכותל לכותל וזו אינה מוגעת לשני
התלים: וכן צ' קורות כו'. ועל כרחק
בלמעט אויר פחות מג' שלא צסמונ'
לדופן: שאני קורה. דכל אויור
טטולט מצוי והלכות עירוב דרבנן הוא
דמלאורייתא לא צעי מיקון הלכך
הקילו זה הכי דהא אסרו והס המזוי
אבל סוכה דלורייתא אי לא קיס לן
ללבוז בלמעט הלכה למשה מסיני לא
מניין לאכשורה: ארובה. צגג היא:
כנגד ארובה טהור. כלים שמתמיה
טהורים שאינו אהל' המנ אלמא אין
ללבוז בלמעט למיהו כוליה כסמוס:

(א) עירובין יד. לקמן כו.
[מסכתא עירובין פ"א
ה"ו.] (ב) אהליות פ"א
מ"א [ע"ש.] (ג) ע"ז לט.
(ד) עירובין כה. (ה) ט"ז:
מ"ד דההיא. (ו) צ"ח:
טוריס שאין צבא,

הגהות הב"ח

(א) נג' אמר רב הונא
וכי' אלא שמה אמת
מלומאום: (ב) רש"י ד"ה
מן הלך. ר"ב ס"א ה"מ
מן הצד הוא דאמרין
כשמיעט לאזיר הוי
מיעוט דאזיר הנשאר
אמרין ביה ללבוז מן
הצד אבל אם יש אויר
ג' באמצע ומיעט עד
פחות פליגי ביה אי
הוי מיעוט:

מוסף רש"י

ומודה רבי מאיר. זין
שיס כן ארבעה זין שאין
זכין ארבעה (ע"ל ד"ה).
שמונה פסל ביניה
פסולות גזין ויקב דהוא
סכך כשר, וסני נמי מני'
למיעוט ומודה ר' יהודה
בזכין דלית זכו ארבעה
דפסולין, שאם יש זין נסר
לנסר כו', והא דנקט
ר' מאיר רבותא היא,
דלפניו ר' מאיר דלממיר
מודה בלא (סו). ואכ"צ
הכשר סוכה באמצע
לדי היכי נסר ופסל עד
אלמעט מהאי גיסא וחוזר
ומתחיל מלמדה השני וטעון
נסר מחילה ואחר
פסול מנו כן עד אלמעט,
הוי להו שני פסלים
בלמעט וכן של סוכה,
טפחים ורישא הכשר סוכה,
ונסרים צבה לא פסלי לה.
דלמרינן דופן עקומה עד
הפסלים האלמנעיס (סו).
צצחנתא. חילק דרב
נהרא. דבנ שס הנסר
(ע"ז טז). דרדיפי מ"א.
כנה מקלחין דצדדיס'
צלע' (סו). דלא טמאה
טינייהו דג טמא.
קרקעית של אותו הנסר
אין מגדל דגיס עומדי
(סו). סיבך על גבי
אכסדרה שיש לה
פצימין. שתי דפנות
שיס לה כהלכה לארובה
ועושה כמזוי, וצדופן
שלישית וצניעות קטנה
עמודים לקרי חויות יש
להם טפח (ש"בין צב). א'
עמודין צקעין מלומאום
פחות מג' (צ"ח).

רבינו חננאל

מודה ר' מאיר שאם יש
בין נסר לנסר כמלא
נסר שמונה פסל ביניה
וכשרה, ומודה ר' יהודה
שאם נתן עליה נסר.
שרוב ד' טפחים כשרה.
בשלמא לרב דאמר לעולם
טפחים פסולה קשיא.
ומפני רב הונא בריה דרב
יהושע אליבא דשמואל,
הכא בהא מנתי' בסוכה
שאין בה אלא ח' אמות על
ח' אמות מצומצמות שחן
ארבעים ושמונה טפחים
היא, וכגון דמסכך בה דרב
ופסל ונסר ופסל מהאי
גיסא, ונסר ופסל ונסר
ופסל מהאי גיסא דהוה להו
שני פסלין באמצע, שיעור
שני פסלין ח' טפחים,
וכל פסל הוא סכך כשר,
והנסר הוא סכך פסול,
הוא פסל היוצא מן הסוכה בידוך סוכה. סכך כשר באמצע ח' טפחים שחן אמה ושליש, ושליש אמות
[ושליש] מהו הצד שיעורו שלשה נסרים ושני פסלין וכן מן הצד האחר, ונתן בית שנפחת וסיכך על

גמרא להתם אסירא^ז אתמר ד' סיבך על גבי אכסדרה שיש לה פצימין כשרה
שאין לה פצימין אביי אמר כשרה ורבינא אמר ה' פסולה אביי אמר כשרה
אמרין
אחלף קשקשים: דלא מירבי טעיניו דג טמא. אין טיט של אותו נהר מגדיל ומשקיץ שקאים ורמשים: והאידינא כו'. שהוסבו
לתוכן עכשיו והס מגדלין שקאים ומתן יורדין לאותו נהר: סיכך על גבי אכסדרה שיש לה פצימין. כגון חלך המוקפת אכסדרה כדפריש'
נתמניתין וסיכך צבאיה של חלך הסכך על שפת קיורו של אכסדרה ואין מחילות פנימיות מועילות לנסוה דיש צתקרת האכסדרה
יותר מארבע אמות אבל ללבוז הסוכה יש לאכסדרה פצימין עמודין כמין חלונות וצניתיס פחות פחות משלשה כשרה דלמרינן זהו ללבוז:
אמרין
כו', ואם אמרין ללבוז באמצע למה הבית טהור הלא מהאיל על הטומאה, אלא שמה מנייה אין דין
ללבוז באמצע. ורבי שאני הלכות טומאה דהכי גמירי. אתמר סיכך על גבי אכסדרה שיש לה פצימין
כשרה, פירי לחיים, ושאיין לה פצימין, אלא כותליה בתים אחרים, אביי אמר כשרה,

כו', ואם אמרין ללבוז באמצע למה הבית טהור הלא מהאיל על הטומאה, אלא שמה מנייה אין דין
ללבוז באמצע. ורבי שאני הלכות טומאה דהכי גמירי. אתמר סיכך על גבי אכסדרה שיש לה פצימין
כשרה, פירי לחיים, ושאיין לה פצימין, אלא כותליה בתים אחרים, אביי אמר כשרה,